

ביאור מושגים

הולדת ילדים - הגר"ד סולובייצ'ק העיר (בספר 'אדם וביתו') שהתורה מחשיבה לא רק הולדת ילדים כי אם גם גידולם. לכן גם זוגות עקרים שמאמצים ילדים ומגדלים אותם, נחשבים כאילו הביאו ילדים לעולם.

עם ישראל

1. העולם כולו מושפע (לטובה ולרעה) ממעשיו של עם ישראל,
 2. עם ישראל צריך שישלבו בו (בצורה מבוקרת) צדדים חיוביים
- שישנם באומות העולם (כמו רות המואביה ונעמה העמונית)

היחס לקרקע

1. אדם ללא קרקע - אינו אדם שלם,
2. מבחינה מסחרית - קרקע היא עסק רע ומסוכן,
3. מבחינה פרטית - יש ברכה בגידול (לעיתיד לבוא כולם יעבדו בקרקע)

אישה

קשר רע וטוב בין איש לאישה אינו משתנה רק בין זוג לזוג.
בתוך אותו זוג הקשר לעיתים הינו דבר נפלא ומרומם ולעיתים הוא קשה ממות. (ע"ע סעיף 5 61)

1. אדם ללא אישה - אינו אדם שלם,

2. הקשר בין איש לאישה יכול להועיל רבות לאדם ויכול לגרום לו נזק אדיר
3. הקשר בין איש לאשתו הינו דבר עוצמתי ואדיר (שהומשל לתורה כשהוא טוב, ולגיהנום כשהוא רע)
4. הקשר הפיזי בין איש לאישה אינו רק סיפוק יצרי אלא גם קשר נפשי (לכן לא התקררה דעתו של אדם הראשון עד שבא על חווה)
5. אישה שלעיתים טובה לבעל ולעיתים קשה עליו - הינה אישה טובה שמצערת אותו - ועליו להכיר לה טובה על הדברים הטובים.
6. אישה שעושה דבר טוב לבעל ובאותו זמן מזלזלת בו - הינה אישה רעה (שקשה ממות) - ומצווה לגרשה.

פרו ורבו

1. המשיח יבוא רק אחרי שכל הנשמות ירדו לעולם וכל נשמה תתקן את הדבר המיוחד לה (לכן המוליד בנים מקרב את ביאת המשיח)
2. מי שלא מוליד בני אדם - כאילו הרג אדם קיים.
3. מי שלא מוליד בני אדם - ממעט כביכול את דמותו של הקב"ה (דמותו של ה' מתגלה בעולם כביכול באמצעות בני אדם)
4. גורם להתמעטות השכינה (השכינה שורה רק כשיש ציבור משמעותי של יהודים - והוא יכול להוסיף עוד יהודי)

הערות שונות

1. גם כשמותר לשקר - יש לעשות זאת באופן חריג ולהצטער מאוד על כך - ולא לעשות זאת כדבר שגרתית,
2. מי שתלוי בכסף שהוא מרויח - נמצא בבוץ (נמני' בידי' אכא אכא קומ')
3. יש להשתדל להמנע מהריסה לצורך בניה ושיפוצים.
4. יש להמנע משהות במקום שבו היצר מפתה את האדם (גם אם הוא מרגיש שהוא חזק מספיק לעמוד ביצרו)
5. הבגדים חשובים לאדם. אנשים שהולכים ללא בגדים (גם גברים) הינם משוקצים.
6. יש ליצור קשרים חברתיים עם הרבה אנשים - אבל יש לזכור שניתן לסמוך רק על מעט מאוד מהחברים.
7. צריך להעריך ליום מחר - אבל אין להיות מודאג ממנו (אולי הכלב ימות ואולי הפריץ ימות)
8. מלכות רשעה שנוהגת בצורה ישרה הינה מסוכנת מאוד (לכן ר"י נרגע כששמע שמלכות החברים מקלבת שוחד)

יבמות סד. (המשנה) עד סה. (ש)

ביאור מושגים
 חזקה - השנות מקרים מספר פעמים הופכת את המקרים לתופעה. חז"ל נחלקו מתי צירוף מקרים הופך לתופעה. רבי הבין שפעמיים הם תופעה בעוד שאביו רשב"ג סבר שרק אחרי שלוש פעמים מתחילה תופעה. (להלכה במקרה סכנה חוששים לשיטת רבי ובמקרים רגילים הולכים כרשב"ג)

המשנה

זוג שהיה נשוי עשר שנים
 יתגרשו (כדי שישא אישה אחרת ויוליד ילדים)
 אם בתוך השנים הללו היתה הפלה:
 מונים עשר שנים מרגע ההפלה.

מותר לאישה להנשא לגבר אחר שלא קיים מצוות פ"ר (ולא מניחים בודאות שהיא עקרה)

המקור לעשר שנים
 אברהם אבינו נשא את הגר אחרי עשר שנים שבהם היה עם שרה בארץ ישראל.

אמנם אברהם אבינו ושרה אמנו היו עקרים - אבל דין זה נלמד מייתור הפסוקים (למה טרחה התורה לכתוב שחלפו 10 שנים מהיום שעלו לארץ)

מכאן שהשנים שבהם היו בחו"ל לא נספרות.

כיוון שהציווי על פריה ורביה מוטל על הגבר - יש סבירות גבוהה שהעקרות באה עליו מצד עצמו ולכן היא נוטלת כתובה.

אישה שגורשה מחמת שלא ילדה - נוטלת כתובה

שישים מתלמידיו של ר' הונא נהיו עקרים כיוון שלא התפנו בזמן השיעור - מלבד ר' אחא בר יעקב ששמר על עצמו ובזכות זה ניצלה הפוריות שלו

כמה שנים יש לחכות בזמן האמוראים
רב: 3 עיבורים - שנתיים וחצי (כיוון שמאז ימי אברהם התקצרו חיי האדם)
ר"ג: שלוש שנים,
רבה: עשר שנים (המשנה נשנתה אחרי התקצרות החיים)

אבותינו
 א. כל האמהות היו עקרות - כיוון שה' מתאווה לתפילת צדיקים,
 ב. לאברהם ושרה לא היתה את התשתית ללדת (לשרה לא היה רחם) - ובכל זאת גם כשאין שום סיכוי ה' מתערב ומציל,
 ג. תפילת יצחק התקבלה יותר מתפילת רבקה כיוון שהוא היה צדיק בן צדיק והיא היתה צדיקה בת רשע.

מתי נקבעת חזקה
רבי: אחרי פעמיים, (ולכן אישה שלא ילדה עם 2 בעלים לא תנשא יותר)
רשב"ג: אחרי שלוש פעמים (ולכן אישה שלא ילדה עם 3 בעלים לא תנשא יותר)

מקרים של סכנה:
 1. אחים או בני דודים שמתו מחמת מילה,
 2. נשים שבעליהם מתו (לא ברור האם החשש הוא ממקורה או מהמזל שלה)
 3. בני משפחה שיש בה מחלה קשה

בענייני סכנה ובענייני עובר על כמה איסורים (שב"ד מענישים אותו בחומרה):
 הלכה כרבי (מספיק פעמיים)
בשאר העניינים:
 הלכה כרשב"ג (צריך שלוש פעמים)

יבמות סה. (ש) עד סו. (סוף הפרק)

ביאור מושגים

השקר של שמואל - שמואל שיקר והסווה את סיבת בואו האמיתית לבית לחם (הסיבה האמיתית היא למשוך את דוד) כיוון שפחד על נפשו. מכאן הוכיחה הגמרא (פסחים ח): שבמקום סכנה לא עוזר הכלל של שלוחי מצוה אינם ניזוקים.

תביעת כתובה - כשהתבררה סיבת העקרות

אישה שנישאה שלוש פעמים ולא ילדה:
 הראשון לא יכול לתבוע ממנה את הכתובה (כיוון שאולי היתה בריאה כשהיתה נשואה לו ורק אחר כך התעקרה)

אישה שנישאה שלוש פעמים ולא ילדה - ונישאה פעם רביעית וילדה:
 האישה אינה יכולה לתבוע את כתובתה מהבעל השלישי (כיוון שאולי היתה עקרה כשהיתה נשואה לו ורק אחר כך הבריאה)

במקרים אלו האישה נאמנת

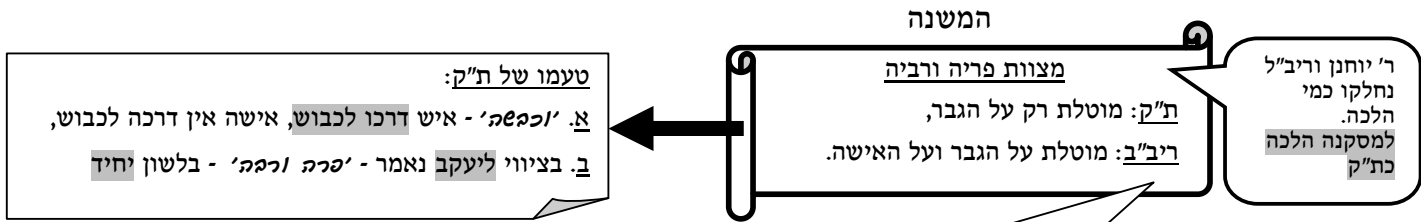
1. כשהיא טוענת שאינו יורה כחץ - והוא טוען שכן (היא זאת שמרגישה - ולכן נאמנת)

2. כשהיא טוענת שלא הפילה בתוך 10 שנים - והוא טוען שהפילה (אין לה מניע שיחשובו שהיא אישה עקרה - ולכן נאמנת)

3. כשהיא טוענת שהפילה שלוש פעמים - והוא טוען שהפילה פעמיים (אין לה מניע שתוחזק כאישה מפלת - ולכן נאמנת)

נשיאת אישה נוספת

ר' אמי: חייב לגרש את אשתו הראשונה ולתת לה כתובה,
רבה: מותר לו כל עוד הוא מפרנס את כל נשותיו

במקרים אלו מודה ת"ק לריב"ב (שמאפשרים לאישה להתחתן):

א. הרוצה להתגרש כדי שיהיו לה בנים שיטפלו בה בזקנותה (מחייבים את בעלה לגרשה למרות שאינה מצווה)

ב. אישה שחציה שפחה שנוהגים בה מנהג הפקר (מחייבים את אדונה לשחררה למרות שאינה מצווה)

דינים שונים

אדם שלא מקשיב לתוכחה - מצוה ואף חובה לא להוכיחו
 במקום שיש דרכי שלום - מצוה ואף חובה לשנות במילים (ואף הקב"ה כך נהג)

וכפי שראינו בדפים הקודמים - אסור לעשות זאת בדרך קבע אלא רק במקרים חריגים במיוחד